

"อูบันตู" ฉันจะสุขได้อย่างไรถ้าคนอื่นเศร้า

นักมนุษยวิทยาคนหนึ่งไปศึกษาชนบธรรมเนียนวัฒนธรรมของชนพื้นเมืองเผ่าหนึ่งในแอฟริกา ขณะที่รายล้อมไปด้วยเด็กกลุ่มหนึ่ง เขาเล่นเกมด้วยการเอาตะกร้าผลไม้ซึ่งมีผลไม้วางอยู่เต็มตะกร้าแล้วเอาตะกร้าที่วางไว้ตัดต้นไม้ ห่างจากกลุ่มเด็กราว 50 เมตร เขาวางกติกาโดยบอกกับเด็กทั้งหมดว่า ใครก็ตามที่วิ่งเร็วสุดถึงตะกร้าเป็นคนแรกเป็นผู้ชนะจะได้ตะกร้า ผลไม้ชิ้นเป็นรางวัลก่อนจะให้สัญญาณเด็กวิ่ง ปรากฏว่าโดยไม่ต้องพูดอะไรกัน เด็กทั้งหมดพากันคล้องแขนกันและกันทั้งสองข้างเป็นหน้ากระดานเรียงหนึ่ง หลังจากได้รับสัญญาณให้เริ่มได้ พวกเขาวิ่งไปพร้อมๆกัน และพวกเขาถึงตะกร้าผลไม้พร้อมกันทั้งหมด ทุกคนเอาผลไม้ในตะกร้ามาแบ่งปันกันทั่วหน้า ไม่มีใครได้มากน้อยไปกว่าใคร แล้วต่างก็แกะผลไม้กินกันอย่างเบิกบาน

“ทำไมหนูถึงใช้วิธีวิ่งไปถึงพร้อมๆกัน แทนที่จะแข่งขันเอาชนะเพื่อน เพื่อจะได้ผลไม้ทั้งตะกร้าไว้กินคนเดียว” นักมานุษยวิทยาถามเด็กๆ ส่งเสียงตอบพร้อมกันว่า “อูบันตู”(UBUNTU) ความหมายก็คือ “ฉันจะสุขได้อย่างไรถ้าคนอื่นเศร้า” หรือหมายความว่า “ฉันเป็นอะไร เพราะเราเป็นอะไร” (“I AM BECAUSE WE ARE”) เรื่องที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นได้เสมอ เรามักมีภาพในใจของเราเองว่า เด็กชนเผ่าในแอฟริกันั้นไร้การศึกษา อดอยาก แร้นแค้น จนแม้แต่เสื้อผ้าไม่มีจะสวมใส่ตั้งนั้นต่อหน้าผลไม้เต็มตะกร้าที่ยั่วยวนใจอย่างนี้ เด็กแต่ละคนคงจะวิ่งสุดแรงเกิด เพื่อไปถึงเป็นคนแรก จนได้คว้าตะกร้าผลไม้มาเป็นของตนเพียงคนเดียวให้ได้แต่ที่หนได้ แม้แต่นักมานุษยวิทยาเองก็ยังงุนงง จึงตั้งคำถามและได้รับคำตอบเช่นนั้นความอดอยากยากจน จึงไม่ใช่บทสรุปว่าจะเป็นเหตุให้พวกเขาเห็นแก่ตัวความแร้นแค้น ก็เชื่อว่าแสงน้ำใจที่ฝังมีต่อกันและกัน การขาดการศึกษา ไม่ได้หมายถึงว่าจะทำความดีไม่ได้แมนเดลา เนลสัน ได้อธิบายความหมายของคำว่า UBUNTU ไว้ว่า “มีนักเดินทางคนหนึ่งเดินทางไปที่ทั่วประเทศ เขาหยุดพักที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง เขาไม่ต้องขออาหารหรือน้ำดื่ม ทันทักที่เขาหยุดพัก ชาวบ้านจะนำอาหารมาให้เขา นี่คือลักษณะของอูบันตู และยังมีอีกหลายมิติ อูบันตูไม่ได้หมายความว่าผู้คนไม่ควรเพิ่มความร่ำรวยให้แก่ตนเอง แต่คำถามคือสิ่งที่ท่านกำลังทำนั้นทำให้ชุมชนหรือคนรอบๆ ข้างท่านพัฒนาดีขึ้นหรือไม่”

อูบันตู (UBUNTU) เป็นคำโบราณในทวีปแอฟริกา แปลตรงตัวว่า “ความเป็นมนุษย์ในคน” ก็คือความเมตตาในตัวมนุษย์ที่พระเจ้าทรงสร้างมาตามพระฉายาลักษณ์ของพระองค์ เราเป็นมนุษย์ได้ทุกวันนี้ ก็เพราะเราทุกคนมีความเมตตาต่อกัน เมตตาธรรมในตัวมนุษย์ คือแก่นและความยิ่งใหญ่ของมนุษยชาติ